

Силабус

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Аудіовізуальне мистецтво та заочне навчання	Рівень вищої освіти	перший (бакалавр)
Кафедра	Візуальних практик	Рік навчання	4-й
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	Вид дисципліни	Нормативна, з циклу професійної підготовки
Спеціальність	021 Аудіовізуальне мистецтво та виробництво	Семестри	7-8

ВИРОБНИЦТВО АУДІОВІЗУАЛЬНОГО ТВОРУ

4 курс, семестр 7, семестр 8 (осінь 2021-весна 2022)

Викладачі Павлова Тетяна Володимірівна, доктор мистецтвознавства, зав.кафедри Візуальних практик; Логачова Белла Вікторівна, ст.викладач кафедри “Візуальні Практики”

E-mail, тел. bella.logachova@gmail.com, 0679595655

pavlovatatian@gmail.com

Заняття Лекційні та практичні заняття – згідно розкладу.

Адреса 3-й корпус ХДАДМ, вул. Мистецтв, 8, Hudpromloft (цокольний поверх), ауд. Лаб. Рис.

Телефон +38(057)706-04-19 (кафедра) E-mail: ksadazaoch@gmail.com

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Поза заняттям офіційним каналом комунікації з викладачем є он-лайн комунікації через Telegram, Zoom, електронні листи і тільки у робочі дні до 18:00. Умови листування: 1) в *темі* листа обов’язково має бути зазначена назва

дисципліни (скорочено- Вироб_АВ_Тв); 2) в полі тексту позначити , хто звертається П.І. студента - анонімні листи розглядаються не будуть;
3) файли підписувати таким чином: *прізвище_курс_завдання_№_рік*.
Розширення: текст – doc, docx, ілюстрації – jpeg, pdf. Відео файли MPEG4 або MOV (AVC/H264). Окрім друкованих робіт, роботи модульного контролю мають бути надіслані у цифровому форматі на пошту викладача. Обговорення проблем, пов'язаних із дисципліною, у коридорах академії не припустимі. Косультування з викладачем в стінах академії відбувається після лекційних занять або у месенджері Telegram у робочі дні.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовою для вивчення дисципліни «Виробництво аудіо-візуального твору» є певний обсяг знань та практичних навичок у галузі фотографії, фото зйомки, відеозйомки, роботою з фото- відео- обладнанням та професійним фото освітленням. При розробці та створенні авторського аудіо-візуального твору повинен бути достатній рівень навичок роботи на персональному комп'ютері чи ноутбуку для цифрової обробки фото- відео- зображень та верстки авторських постерів та поліграфії у pdf чи інших необхідних цифрових форматах для подальшої підготовки проєкту до презентації і захисту диплому. Студент отримує повну підтримку у створенні художнього аудіо-візуального твору, оскільки академія забезпечує методичним фондом предметів, драперій, освітленням та необхідним обладнанням, а викладач забезпечує якість творчих студій і візуальних постановок, що є обов'язковим у дисципліні за для проведення якісної практичної роботи.

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Демонстрація та аналіз матеріалу за допомогою аудіо-візуальних та художніх творів видатних світових та українських митців з медіа ресурсів та робіт попередніх курсів з методичного фонду академії. Ознайомлення студентів та застосування додаткової літератури з дисципліни:

ПОСИЛАННЯ НА МАТЕРІАЛИ

1. Сидоренко В. Д. Візуальне мистецтво від авангардних зрушень до новітніх спрямувань: Розвиток візуального мистецтва України ХХ–ХХІ століть / ІПСМ АМУ. К.: ВХ[студіо], 2008. ,188 с.: іл.
2. Сидоренко В.Ф. Эстетика проектного творчества.- М.: ВНИИТЭ, 2007. -136 с.
3. Barbara London, Video art the first fifty years, Phaindon, USA, 2020
4. Barbara London , Short course in Minolta Photography, Van Nostrand Reihold Trade, London, 1979

5. Video Art Michael Rush, Thames&Hudson, London, United Kingdom, 2007
6. Gabriele Jennings, Abstract video: The Moving Image in contemporary art, University of California Press, Oklend, California, USA, 2015
7. Gregory Zinman, Making Images move hadmade cinema and the other arts, University of Minneson Press, USA, 2020
8. Edited by Kimberly drew and Jenna Wortham, Black futures kindle edition, One World, New York, USA, 2020
9. Fox Talbot, William Henry and Jammes, André (1973) William H. Fox Talbot, inventor of the negative-positive process, Macmillan, p. 95.
10. UPHA Made in Ukraine.-К.:BOOKSHA. 2021
11. Susan Sontag About photography, New York Rewiev of Books 1973
12. Helmut Newton.SUMO.20th Aniversary, Taschen, Munich, 2019
13. Revel Golden, London. Portrait of a city, Taschen, Munick, 2020
14. Peter Stepan, 50 photographers you should know, Prestel, Germany, Munick, 2020
15. Henri Cartier-Bresson photographer, Prestel, Germany, Munick, 2020
16. Hirsch, Robert (1999). Seizing the light: a history of photography. McGraw-Hill. ISBN 978-0-697-14361-7. Archived from the original on 29 April 2016. Retrieved 13 December 2015.
17. History of Kodak, Milestones-chronology: 1878–1929 Archived 10 February 2012 at the Wayback Machine.kodak.com
18. Jacobson, Ralph E. (2000). The Focal Manual of Photography: photographic and digital imaging (9th ed.). Boston, MA: Focal Press. ISBN 978-0-240-51574-8.
19. Schewe, Jeff (2012). The Digital Negative: Raw Image Processing In Lightroom, Camera Raw, and Photoshop. Berkeley, CA: Peachpit Press, ISBN 0-321-83957-9, p. 72
20. Christiane Paul, Digital art(World of art), Thames&Hudson, London, United Kingdom, 2015
21. Горпенко, В. Кольоромузика / В. Горпенко; - К.:ДІТМ, 1998.

22. Rabiger, Michael. "Directing The Documentary" fourth edition. Boston: Focal Press. An imprint of Elsevier. MA01803, USA, 2004. ISBN 0-240-80608-5
23. Rabiger, Michael. Directing: Film Techniques and Aesthetics, 3 rd ed. Boston: Focal Press, 2003.
24. Коппола Ф.Ф. Живое кино. Секрети, техніки, прийоми. М.: Альпіна Паблишер, 2021. 250с.

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Виконання завдань дисципліни "Виробництво аудіо-візуального твору" потребують наступні матеріали: комп'ютер, ноутбук чи планшет з основним пакетом програм (Adobe) або безкоштовні додатки з пакетом цифрових редакторів для обробки та ретуші фотоматеріалів, верстки авторських постерів і фото книг і з можливістю виходу до мережі Інтернет. Програми необхідні для виконання завдань вибірково і по можливості : HP Photo Creation, Adobe Photoshop Express, Paint.NET, Adobe Photoshop Lightroom CC, Adobe Photoshop, Adobe Indesign та інші. Програми необхідні для виконання відео монтажу, вибірково по можливості iMovie, Sony Vegas Pro, Adobe Premiere Pro, Avid Media Composer, Final Cut Pro.

Дзеркальна або бездзеркальна фото камера чи смартфон , штатив, носії пам'яті тощо. Художні матеріали: скетчбук, пензлі, маркери, фломастери, ручки, акварель та інші фарби. Блокнот для конспекту, ручка.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ КУРСУ

"Виробництво аудіо-візуального твору" навчальна дисципліна, що пов'язана з загальною підготовкою з основ вироблення авторського аудіо-візуального твору, та виставкового дипломного проєкту і спрямовує студентів у теорію та практику технологій синтезу образотворчих засобів, які активно використовуються митцями у галузії сучасного мистецтва та можливостями презентації авторського проєкту на медіа ресурсах.

Метою дисципліни "Виробництво аудіо-візуального твору" є оволодіння основними прийомами та видами синтезу художніх аудіо-візуальних робіт та втілення проєктного мислення у власний художній проєкт та дипломну роботу. Основна спрямованість дисципліни визначається необхідністю осмислення методів подальшої підготовки авторських фото- відео- матеріалів та інших медіа до розробки у цільний художній аудіо-візуальний виставковий проєкт.

Завдання дисципліни полягають у знайомстві зі світовими та вітчизняними аналогами у сфері візуальних мистецтв, формуванні уявлення про техніку та технологію аудіо-візуальних творів і сучасні форми презентації візуального мистецтва. На лекційних заняттях та під час модульного контролю студенти

отримують можливість створювання власних аудіо-візуальних і медіа матеріалів авторських презентацій та вміння методично працювати з ними.

Дисципліна забезпечує спеціалізовані (фахові) компетентності: правильний вибір медіа для підсумкового дипломного проєкту, професійні методи презентації авторської художньої ідеї і реалізацію у цілісний аудіо-візуальний твір.

Спеціальні (фахові) компетентності

ФК01. Високий рівень виконавської майстерності.

ФК02. Здатність створювати та реалізувати власні художні концепції у творчо-виробничій діяльності.

ФК03. Здатність спостерігати, відбирати, розрізняти, типологічно доцільно компонувати, цілеспрямовано формувати і використовувати інформаційний, виразний, образний рівні аудіовізуального твору.

ФК04. Усвідомлення художньо-естетичної природи аудіовізуального мистецтва.

ФК10. Здатність здійснювати редакторсько-сценарну / продюсерську/ режисерську/ операторську / звукорежисерську діяльність в сфері аудіовізуального мистецтва та виробництва.

ЗК05. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань / видів економічної діяльності).

ЗК06. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК07. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК08. Здатність працювати у команді.

ЗК09. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Програмні результати навчання

ПРН 1. Володіти методами та прийомами редакторсько-сценарної/ продюсерської/ режисерської/ операторської/ звукорежисерської творчо-виробничої діяльності при створенні (виробництві) аудіовізуальних творів.

ПРН 2. Володіти методами та навичками роботи з монтажною технікою та програмним забезпеченням.

ПРН 3. Володіти методами та навичками роботи зі знімальною та освітлювальною технікою та обладнанням.

ПРН 8. Забезпечувати підготовчий, виробничий та пост-виробничий етапи створення (виробництва) аудіовізуальних творів різних видів, жанрів, стилів.

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Основна спрямованість дисципліни визначається опануванням основ аудіовізуальної мови сучасного художнього твору Дисципліна у 2021-2022 вивчається протягом 2х семестрів 4-го курсу (6 кредитів ECTS, 180 учбових годин, у тому числі 180 годин аудиторні заняття та 150 годин - самостійні).

1 семестр містить:

4 завдання за темою:

«Вступ до дисципліни. Структура процесу арт-проектування. Аудіо-візуальний твір».

- 1) Пошук та аналіз аудіо-візуальних творів-аналогів, збір матеріалів.
- 2) Персональні складові власного аудіо-візуального твору. Вибір двох або більше медіа для авторського проекту.
- 3) Розробка плану реалізації проекту.
- 4) Розробка та затвердження ідеї майбутнього аудіо-візуального проекту.

2 семестр містить:

4 завдання за темою:

«Виробництво аудіо-візуального твору».

- 1) Фото- або відео- зйомка, збір фото- відео- матеріалів, зображень, скетчей, робота у необхідних медіа.
- 2) Редагування фото- відео- матеріалів, підготовка та обробка зображень. Композиційне та проектне рішення авторського аудіо-візуального твору.
- 3) Верстка авторської поліграфічної продукції у форматі фотокниги, монтаж та підготовка усіх готових авторських медіа матеріалів у необхідному цифровому форматі для розміщення віртуальної версії на медіа ресурсі .
- 4) Завершальний етап з детальним опрацюванням виставкового проекту і розміщенням віртуальної версії на медіа ресурсі . Створення звіту по переддипломній практиці та пояснювальної записки. Підготовка експлікації та авторських творів до експозиції.

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Теми розкриваються завдяки лекційним заняттям. Основна форма вивчення курсу – практична та самостійна робота в процесі виконання завдань. Мета запропонованих завдань - творча робота з виконання аудіо-візуального проекту, згідно учбового плану. Основними дидактичними принципами, покладеними в основу викладання дисципліни є виконання необмеженої кількості фото- відео- зйомок, та збору фото- відео- матеріалів і медіа зображень, заради набуття професійного аудіо-візуального матеріалу для реалізації готового аудіо-візуального твору. Вивчення відбувається за принципом від простого до складного та методом систематизації та відбору матеріалів, складанню календарного плану з етапами виконання готового виставкового аудіо-візуального твору. За термін навчання студенти мають працювати з поставленою задачею викладача дисципліни, з рекомендаціями та консультаціями. Викладач повинен мати індивідуальний підхід до кожного студента та заохочувати розвивати нестандартність мислення при виконанні поставленого завдання.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Програмою передбачено рубіжні етапи контролю у формі поточних переглядів етапів процесу роботи виконаних завдань.

Підсумковий контроль засвоєння знань здійснюється у формі екзаменаційних переглядів.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ECTS	Диференціація А (внутрішня)
відмінно	90-100	A	A+ 98-100
			A 95-97
			A- 90-94
добре	82-89	B	
	75-81	C	
задовільно	64-74	D	
	60-63	E	
незадовільно	35-59	FX	
незадовільно (повторне проходження)	0-34	F	

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

Дисциплінарна та організаційна відповідальність. За координацію процесу занять та сприятливу атмосферу відповідальність несе викладач. Особливу увагу викладач повинен приділити досягненню програмних результатів дисципліни. В разі необхідності викладач має право на оновлення змісту навчальної дисципліни на основі нових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі, про що повинен попередити студентів. Особисті погляди викладача з тих чи інших питань не мають бути перешкодою для реалізації студентами процесу навчання. Викладач повинен створювати комфортні умови для реалізації процесу навчання особами з особливими освітніми потребами (в межах означеної аудиторії).

Міжособистісна відповідальність. У разі відрядження, хвороби або іншої важливої причини, викладач має право перенести заняття на інший день за умови узгодженості з адміністрацією та існуючим розкладом занять. Про дату час та місце проведення занять викладач інформує студентів через старосту групи.

ПРАВИЛА ЗДОБУВАЧА

Вітається власна думка тлумачення з теми заняття, яка базується на аргументованій відповіді та доказах, зібраних під час практичних або самостійних занять.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНОСТІ

Недопустимі пропуски занять без поважних причин (причини пропуску мають бути підтверджені необхідними документами або попередженням викладача). Не вітаються запізнення на заняття. У разі пропуску занять, студент має самостійно опрацювати матеріали тем і підтвердити їх опанування відповідною практичною роботою. Довгостроково відсутність студента на заняттях без поважних причин дає підстави для незаліку з дисципліни і його можливого подальшого відрахування. Додаткові заняття з такими студентами не передбачені. Відсутність практичних завдань на поточних переглядах унеможливорює отримати студентові оцінку за навчальний семестр.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Під час навчання студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час написання практичних завдань виявлено плагіат – тобто суттєве запозичення або копіювання чужих матеріалів або творів мистецтва, студент зобов'язаний його переробити, тому що в цьому випадку бал за роботу буде суттєво знижений. Оскільки плагіат у будь-якому прояві суперечить з поставленою метою дисципліни. Якщо факт академічної не доброчесності зафіксований на екзаменаційному перегляді також унеможливорює студентові отримати бал за роботу, або оцінювання відбувається частково, отримуючи тільки ті бали, що були зараховані за попередні етапи контролю чи не мають факту виявлення плагіату.

Корисні посилання:

- <http://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>
- <http://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/>

РОЗКЛАД КУРСУ(на перший семестр)

Дата	Тема	Вид заняття	Зміст	Годин	Рубіжний контроль	Деталі

1 модуль						
1 тиждень	<u>Завдання 1.</u>	Лекція Практичні	«Вступ до дисципліни. Структура процесу арт-проектування. Аудіо-візуальний твір». Формулювання проблематики, есей	2 4		
2 тиждень	<u>Завдання 2.</u>	Лекція Практичні	Аналіз аудіо-візуальних творів -аналогів	2 4		
3 тиждень	<u>Завдання .</u>	Лекція Практичні	Аналіз аудіо-візуальних творів Підсумковий етап . Перегляд та оцінювання.	2 4	Поточний перегляд	
4 тиждень	<u>Завдання 3.</u>	Лекція Практичні	Збір, систематизація матеріалів	2 4		
5 тиждень	<u>Завдання 4..</u>	Лекція Практичні	Вибір медіа	2 4		
6 тиждень		Лекція Практичні	Розробка цільової аудиторії призначення авторського аудіо-візуального твору	2 4		
7 тиждень		Лекція Практичні	Аналіз АВ творів Завершальний етап з формулювання актуальності обраної теми	2 4		
8 тиждень		Лекція Практичні	Аналіз АВ творів Завершальний етап з формулювання актуальності обраної теми	2 4	Поточний перегляд	
2 модуль						
9 тиждень	<u>Завдання 1.</u>	Лекція Практичні	Аналіз 2-3 максимально близьких за авторським задумом аналогів зразків аудіо-візуальних творів	2 4		
10 тиждень	<u>Завдання 2</u>	Лекція Практичні	Створення кальки розбіжностей та пошук новизни в авторському задумі	2 4		

11 тижден ь		Лекція Практичні	Аналіз АВ проєктів Підсумковий етап. Перегляд та оцінювання	2 4	Поточний перегляд	
12 тижден ь	<u>Завдання 3.</u>	Лекція Практичні	Аналіз АВ проєктів Апробація технічного обладнання та засобів, які передбачається використовувати при реалізації проєкту	2 4		
13 тижден ь	<u>Завдання 4.</u>	Лекція Практичні	Підбір необхідних цифрових редакторів, програм, додатків, що плануються для виконання художніх завдань певної концепції проєкту	2 4		
14 тижден ь		Лекція Практичні	Аналіз АВ проєктів Розробка плану реалізації художнього проєкту	2 4		
15 тижден ь		Лекція Практичні	Аналіз АВ проєктів авершальний етап з розробки та затвердження ідеї, ескізна презентація майбутнього аудіо-візуального проєкту та просторового рішення виставкового проєкту	2 4	Поточний перегляд	

РОЗКЛАД КУРСУ(на другий семестр)

Дата	Тема	Вид заняття	Зміст	Годи н	Рубіжний контроль	Деталі
1 модуль						
	<u>Завдання 1.</u>	Практичні	Розробка сценарного плану цілісного аудіо-візуального проєкту	3		

	<u>Завдання 2.</u>	Практичні	Створення експлікації як технологічної схеми для реалізації зображально-монтажної композиції твору	3		
	Завдання .	Практичні	Підсумковий етап . Перегляд та оцінювання.	3	Поточний перегляд	
	<u>Завдання 3.</u>	Практичні	Створення технологічної карти зйомок для створення необхідних авторських матеріалів	3		
	<u>Завдання 4..</u>	Практичні	Фото- або відео- зйомка, збір фото- відео- матеріалів, зображень, скетчей	3		
		Практичні	Фото- відео- пленер, збір фактур, літературні та текстуальні пошуки смислового та філософського змісту	3		
		Практичні	Завершальний етап відбору кращих зразків знятого фото- відео- матеріалу	3	Поточний перегляд	
2 модуль						
	<u>Завдання 1.</u>	Лекція Практичні	Композиційне та проєктне рішення авторського аудіо-візуального твору.	3		
	Завдання 2	Практичні	Редагування фото- відео-матеріалів, підготовка та обробка зображень.	3		
		Практичні	Підсумковий етап. Перегляд та оцінювання	3	Поточний перегляд	
	<u>Завдання 3.</u>	Практичні	Верстка авторської поліграфічної продукції у форматі фотокниги	3		

	<u>Завдання 4.</u>	Практичні	Монтаж та підготовка усіх готових авторських медіа матеріалів у необхідному експозиційному і цифровому форматі для розміщення у медіа ресурсах	3		
		Практичні	Розробка структури пояснювальної записки, підбір аналогів для критичного аналізу зробленого проєкту	3		
		Практичні	Завершальний етап з з проробкою деталей проєкту і розміщенню віртуальної версії на медіа ресурсі. Створенню звіту по переддипломної практики та написання пояснювальної записки. Підготовка експлікації та авторських творів до експозиції.	3	Поточний перегляд	

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Тема	Форма звітності	Бали
1 модуль		
1	Поточний контроль	0-15
2	Поточний контроль	0-25
2 модуль		
1	Поточний контроль	0-25
2	Поточний контроль	0-35
Всього балів		100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

	Бали		Критерії оцінювання
	0-20	0-40	
А 90-100	16-20	37-40	Студент в повному обсязі опанував матеріал практичного курсу, творчо та якісно виконав усі поставлені завдання, проявив креативне мислення при виконанні завдань, логічне обґрунтував послідовність виконання необхідних завдань, професійно виконав усі етапи завдання, додатково брав участь у міжнародних або всеукраїнських конкурсах, виставках, фестивалях (отримав відзнаку).
В 82-89	12-15	35-37	Студент добре опанував матеріал теоретичного та практичного курсу, вчасно виконав усі поставлені задачі, творчо підійшов до виконання практичних завдань, але при цьому робота має незначні недоліки.
С 75-81	11-13	33-34	Студент в цілому добре опанував матеріал теоретичного та практичного курсу, вчасно та якісно виконав більшість поставлених завдань, але виконана робота має суттєві недоліки (відсутність творчого підходу тощо).
Д 64-74	8-10	29-32	Студент в недостатньому обсязі опанував матеріал теоретичного та практичного курсу, вирішив в цілому основні поставлені завдання, але виконана робота має значні недоліки (неохайність виконання, відсутність творчого підходу, несвоєчасна подача виконаної роботи тощо).
Е 60-63	6-8	26-28	Студент в недостатньому обсязі опанував матеріал теоретичного та практичного курсу, не впорався з головними задачами дисципліни, практична робота має багато значних недоліків (неохайність виконання, відсутність творчого підходу, несвоєчасна подача виконаної роботи, значна кількість суттєвих помилок при виконанні завдання, пропуски занять без поважних причин тощо).
	0	0	Пропуск рубіжного контролю

СИСТЕМА БОНУСІВ

Передбачено додаткові бали за активність студента, та творчій підхід під час практичних занять, виставкова діяльність у всеукраїнських, міжнародних виставках, участь у творчих конкурсах. Максимальна кількість балів: 10.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Сидоренко В.Ф. Эстетика проектного творчества.- М.: ВНИИТЭ, 2007. -136 с.
1. Barclay P. Computer Art: Contradiction in Terms? / P. Barclay // N.Y. Arts Magazine. — 2004. ,Sept.-Okt.
2. Abbott, Stacey (2006). "Final Frontiers: Computer-Generated Imagery and the Science Fiction Film". *Technoculture and Science Fiction*. SF Group. 33 (1): 91. JSTOR 4241410
3. Ellmore R. Gerry Mass media dictionary. National textbook company. Lincolnwood, Illinois, USA, 1992.
4. Anderson, Gary H. Video Editing and Post Production: A Professional Guide, 4 ht ed. Boston: Focal Press, 1998.
5. Richard G. Condon (1989). "The History and Development of Arctic Photography". *Arctic Antropology*. 26(1):52. JSTOR 40316177.
6. Batchen, Geoffrey (1999). *Burning with Desire: The Conception of Photography*. MIT Press.
7. "The First Photograph – Heliography. Archived from the original on 6 Oktober 2009. Retrieved 29 September 2009. "from Helmut Gernsheim`s article, " The 150th Anniversary of Photography", Vol.1, No.1, January 1977/
8. Folpe, Emily Kies (2002), *It Happened on Washington Square*. Baltimore: Johns Hopkins University Press.p,94. ISBN 0-8018-7088-7
9. Gernsheim, Helmut(1986). *A concise history of photography*. Courier Dover Publications. ISBN 0-486-25128-4
10. *The Michigan Technic*. 1882. *The Genesis of Photography with Hints on Developing*
11. *Improvement in photographic pictures*, Henry Fox Talbot, United States Patent Office, patent no.5171, June 26, 1847.
12. Atkins, Anna, Schaaf, Larry John, Kraus, Hans P. (1985). *Sun gardens: Viktorian photograms*. Aperture. ISBN 978-0-89381-203-4. Retrieved 11 April 2013.
13. Newhall, Beaumont.(1982). *The history of photography: from 1839 to the present*. Museum of Modern Art. ISBN 978-0-87070-381-2/Retrieved 11 April 2013.
14. T.A. Frail, "Eudora Welty as Photographer", *Smithsonian magazine*, April 2009. Retrieved 15 May 2013.
15. Tove Hansen, "Kvindes fotografi Kvindelige fotografer I Danmark for 1900", *Fund og Forskning*, Vol 29 (1990). (In Danish) Retrieved 12 April February 2013.
16. Janesick, James R (2001), *Scientific Charge Coupled Devices*. SPIE.Press. ISBN 0-8194-3698-4

17. "Hippolyte Bayard (French, 1801–1887) (Getty Museum)". Archived from the original on 24 October 2013. Retrieved 21 April 2019.
14. History of Kodak, Milestones-chronology: 1878–1929 Archived 10 February 2012 at the Wayback Machine.[kodak.com](http://www.kodak.com)
15. Peres, Michael R. (2008). The Concise Focal Encyclopedia of Photography: from the first photo on paper to the digital revolution. Burlington, MA: Focal Press/Elsevier. p. 75. ISBN 978-0-240-80998-4.
16. H&D curve of film vs digital" (Forum Discussion). Digital Photography Review. 19 April 2004. Archived from the original on 23 September 2015.

Допоміжна

2. Соловйов О. І. Турбулентні шлюзи: Збірник статей / ІПСМ АМУ. К.: Інтертехнологія, 2006, 192 ст.: іл.
3. Журнал о фотографии 5,6, №10, Киев, издатель Школа фотографии Виктора Марущенко, 2014
4. Lottman H.R. Man Ray`s Montparnasse. New York: H.N.Abrams, 2001
5. Евгенов С.В., Дагер, Ньепс, Тальбот. Популярный очерк об изобретателях фотографии. М., 1938
6. Крауш Л.Я. Обработка фотографических материалов / Йосиф Е.А. – М.: “ Искусство”, 1975.-192 с.
7. Фомин А.В. Глава I. Фотоаппараты // Общий курс фотографии / Т.П. Булдакова. -3-е.-М.,:”Легпромбытгиздат”, 1987.-С.5-49.-256с.
8. Hirsch, Robert (2 June 2018), Seizing the Light: A History of Photography. McGraw-Hill. ISBN.9780697143617-via Google Books.
9. Daguerre, Historique et description des procedes du daguerreotype et du diorama. History and description of the processes of the daguerreotype and diorama. (Paris, France: Alphonse Giroux et Cie, 1839).

Інформаційні ресурси:

www.wikipedia.org

moksop.org

<http://vasaphotography.com>

<http://mediaartarchive.org.ua>

<http://max-k-studio.com/performance-art/>

www.ufva.org

www.aivf.org

www.videomaker.com

www.cinestory.com

www.bfi.org.uk

www.lynda.com

saliutmag.com

Журнал про українську фотографію SALIUT, Вид. Основа, Київ